

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ВОЛИНСЬКА ОБЛАСНА ФІТОСАНІТАРНА ЛАБОРАТОРІЯ»

УВАГА!

ПІВДЕННОАМЕРИКАНСЬКА ТОМАТНА МІЛЬ - РЕАЛЬНА ЗАГРОЗА ДЛЯ УКРАЇНИ

Південноамериканська томатна міль (*Tuta absoluta* Meyr.) – небезпечний шкідник овочевих культур закритого і відкритого ґрунту. Батьківщиною є Центральна Америка. За останній час шкідник активно поширився, внаслідок чого, на даний момент масово зустрічається в Південній Америці, Європі та країнах Середземномор'я.

Станом на 01.01.2021 року на території Волинської області запроваджено карантинний режим на площі 10 га.

Широкий поліфаг, пошкоджує рослини з 33 ботанічних родин. Найбільшу шкідливість проявляє на помідорах, уражуючи листовий апарат, стебла і плоди. Також, уражує масово картоплю, баклажани, перць, інші пасльонові. В результаті пошкодження шкідником втрачають врожаю можуть досягати за різними оцінками до 35-100%.

Біологія. За рік можливий розвиток 10-12 генерацій південноамериканської томатної моті. В залежності від природньо-кліматичних умов розвиток однієї генерації триває 29-38 днів. Міль активна в нічний час, а вдень метелики ховаються в листі рослини. Самка відкладає яйця на нижню сторону листя і на стебла. Зимують шкідник у вигляді яйця, лялечки або дорослої моті.

Морфологія. Імаго – невеликий метелик, з розмахом крил до 10 мм. Загальне забарвлення крил коричнево-сіре, на передніх крилах є темні плями і штрихи без смуг. Яйця розміром від 0,36 мм до 0,22 мм, циліндричне, молочно біле, до жовтого кольору. Гусінь вершкові-біла з темною головою, згодом стає світло салатовою, гусениця 3-4 віків рожева, лялечка коричнева.

Ознаки пошкодження. Гусениці, які відродились проникають у плоди, листя, стебла томатів, де живляться і розвиваються, утворюючи «міни». За ними можна швидко встановити місце локалізації моті. При масовому ураженні рослини спостерігається гальмування, або зупинка росту. Личинки, харчуючись мезофілом листя, руйнують фотосинтезуючу систему. При ураженні плоду, спостерігається порушення ростових процесів, в окремих випадках деформація, як наслідок, втрата товарних і якісних показників. Слід зазначити, що харчуючись м'якими тканинами рослини, шкідник може бути переносником вторинних інфекцій. Шкідник відрізняється підвищеною активністю і адаптивністю.

Фітосанітарні заходи: завезення імпортного посадкового матеріалу і плодів томатів із зон вільних від південноамериканської томатної моті, оскільки шкідник розповсюджується з розсадою і томатами у всіх фазах розвитку, також з пакувальним матеріалом, ґрунтом, інвентарем, рослинними рештками. Для своєчасного виявлення варто проводити обстеження в період вегетації та у місцях зберігання плодів томатів та інших пасльонових культур. Необхідно застосовувати феромонні пастки для своєчасного виявлення шкідника. Проводити міжрядний обробіток, видалення з поля рослинних залишків після збирання врожаю та глибоку зяблеву оранку. Рекомендовано використання інсектицидів системної та контактної дії.

Населення не повинно бути байдужим до існуючої проблеми і докласти всіх зусиль для виявлення волиніш такого небезпечного шкідника

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ВОЛИНСЬКА ОБЛАСНА ФІТОСАНІТАРНА ЛАБОРАТОРІЯ» ЗАСТЕРІГАЄ!!!

ЖОВТО-БУРИЙ МАРМУРОВИЙ КЛОП - багатоїдний небезпечний шкідник

Жовто-бурий мармуровий клоп (*Halyomorpha halys* Stal.) – широкий поліфаг та є шкідником більш ніж 100 видів рослин. Багато економічно важливих видів сільськогосподарських культур є господарями для шкідника, включаючи плодів дерева та деревні декоративні рослини, а також польові культури. Також може жити на бур'янах, зокрема на лопухах та пасльоні. Загроза занесення шкідника насамперед відбувається з країн широкого його поширення - Японії, Кореї, Китаю і Тайваню. Крім цього, осередки шкідника в США і Європі створюють додаткову загрозу появи та розповсюдження на території України, що може призвести до високих потенційних економічних наслідків. Вартість сільсько-

господарської продукції, внаслідок ураження шкідником, стає вищою, а екологічність знижується, внаслідок застосування дороговартісних інсектицидів. Пошкоджений урожай більш сприйнятливий до ураження грибковими і бактеріальними хворобами, погано зберігається та не має товарного вигляду.

Біологія. Це теплолюбна комаха, розвивається в межах від +15 до +33 °С. Оптимальна температура повітря, необхідна для нормального розвитку покоління шкідника + 18-25 °С. Самка відкладає яйця поетапно, по 15-40 яєць за раз з інтервалом 5-14 днів, при цьому яйцекладка розтягується на 2-3 місяці. Загальна плодючість самок 250-300 яєць, за сприятливого

вегетативного періоду - до 400 яєць. Одне покоління шкідника розвивається від 35 до 40-50 днів. З настанням несприятливих умов (переважно у вересні) імаго групуються у великі скупчення у пошуках місць зимівлі. Це можуть бути будь-які будівлі, гаражі, складські приміщення, автомобілі та транспортні засоби, що довго не переміщалися, сільськогосподарське та інше обладнання і т.п. Зимують імаго зазвичай масово в сухих приміщеннях, а в природних умовах – в середині великих пенеків або трухлявих стовбурів.

Морфологія. Дорослі імаго 12-17 мм завдовжки, коричневого кольору, але голова, передньоспинка та надкрила мають світлі краплення, що візуально створює мармуровий відтінок. Тіло грушевидної форми, злегка сплюснене. Яйця еліптично-кулястої форми, розміром від 1,3 до 1,6 мм, біло-жовтого кольору. Зазвичай прикріплені на нижньому боці листка по 20-30 штук. Вид має п'ять личинкових стадій, кожна з них тривалістю близько тижня.

Ознаки пошкодження. Імаго та личинки харчуються одними і тими ж видами рослин. Імаго надають перевагу незрілим плодам, тоді як нимфи харчуються молодими пагонами, листям, стеблами та фруктами. Клоп проколює хоботком зовнішні тканини рослин, висмоктуючи сік та виділяє травні ферменти. Внаслідок живлення клопа на рослинах проявляються некротичні ділянки на листі та плодах, спостерігається обкорчування. Крім того, сам клоп може бути механічним переносником фітопатогенних мікроорганізмів, які викликають некроз, розвиваються бактеріозі м'яких тканин.

Фітосанітарні заходи: першочерговим завданням є недопущення проникнення шляхом ретельного огляду вантажів з підвищеним ризиком. Слід проводити інспектування з відбором проб і фітосанітарною експертизою імпорних вантажів, з країн поширення шкідника, особливо у період зимівлі імаго (вересень-березень). Є висока вірогідність проникнення шкідника з рослинами-господарями, автомобілями і транспортними засобами, контейнерами та пакувальним матеріалом. Вірогідність акліматизації висока, вплив особливо небезпечний в зв'язку з широким спектром рослин-господарів. Необхідне щорічне обстеження прилетілої до пунктів везення імпортованих вантажів 3-кілометрової зони. Обов'язкове пропагування загрози поширення шкідника серед імпортерів рослин – господарів. Хімічний метод контролю - єдиний ефективний спосіб боротьби зі шкідником.

У разі підозри на виявлення жовто-бурого мармурового клопа повідомляйте ДУ «Волинська обласна фітосанітарна лабораторія» за адресою: вул. Ліскова, буд. 1, с. Змінець, Луцький район, та за телефоном: (0332) 72-38-88, 72-22-52

УВАГА!